

عنوان مقاله:

تحلیل روایات موهم تکفیر مبتنی بر مراتب کفر و ضلالت و اصطلاح شناسی قرآنی

محل انتشار:

مجله مطالعات فهم حدیث، دوره 8، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

جواد ایروانی - دانشیار علوم قرآن و حدیث، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد

رضا حق پناه - استادیار علوم قرآن و حدیث، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد.

محمد رضا انجم شعاع - دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد.

خلاصه مقاله:

تکفیر فرق اسلامی، از چالش های مهم جهان اسلام در عصر حاضر و از عوامل اختلاف و تفرقه امت اسلامی است. بن مایه های تکفیر، در برداشت های ناصواب از آیات و روایات ریشه دارد و دستاویز لازم را برای گروه های منحرف و خشن فراهم می آورد. این امر، ضرورت بازخوانی و نقد مبانی و بن مایه های تکفیر را روشن می سازد. از سوی دیگر، وجود روایات شیعی موهم تکفیر فرق اسلامی و برخی از برداشت های ناستوار در این زمینه، بهانه ای برای جریانان رسانه ای معاند برای دمیدن بر آتش تفرقه و تنش فراهم ساخته است. این نوشتار، که به شیوه توصیفی- تحلیلی و روش کتابخانه ای سامان یافته، تلاش می کند مبتنی بر اصطلاح شناسی «مومن» در قرآن و «مراتب کفر، شرک و ضلالت» در آیات، تحلیلی استوار و نسبتاً جامع از مجموعه روایات شیعی موهم تکفیر فرق اسلامی ارائه دهد و با عرضه آن ها بر قرآن، به نقد برداشت های ناصواب بپردازد و برخی از آثار فقهی مهم آن را نیز ارائه نماید. یافته های تحقیق نشان می دهد کفر، شرک و ضلالت در قرآن، در مراتب گوناگون به کار رفته است و نکته کانونی در تحلیل روایات یادشده و رفع تنافی ظاهری آن ها با روایات معارض، در توجه به همین نکته است. همچنین، «مومن» در اصطلاح قرآن، «عموم مسلمانان» را- به جز مواردی خاص- شامل است و احکام فقهی همچون طهارت و حرمت غیبت نیز فرق مختلف اسلامی را دربرمی گیرد.

کلمات کلیدی:

تکفیر، مراتب کفر و شرک و ضلالت، اصطلاح شناسی قرآنی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1321882>

